

פרידה מדוד גולן

מרן דוד – מורנו ורבנו –

נראה שהמילה "מורה" אינה מספיקה לבטא את מה שדוד מהווה עבור תלמידיו.

עם זאת, מלכה ודוד ראו במילה זו תואר כבוד. דוד פעל על פיו כמתאר את ייעודו ולב עשייתו.

דמותו התמירה בחצר בית הספר או באוניברסיטה, בהיכלות פאר או בצריף - מסורק למשעי, שפם קטן, קול רועם ודיקציה מושלמת...

דוד המורה בבית הספר היסודי, לא היה שונה מהפרופסור, החוקר, המרצה המבוקש והמכובד בעל השם הבינלאומי.

בבסיס אישיותו ופעילותו, הוא רצה להעביר לדורות הבאים את הידע שרכש ואת התבונות שהסיק בדרכו הארוכה בחיים הפרטיים ובשדה האקדמיה.

איש של כבוד – מכבד ילד קטן ואיש נשוא פנים באותה אדיבות והקשבה.

אל ילד שענה ש"שתיים ועוד שתיים הן חמש" היה רוכן ברכות ומקפל את שני המטרים שלו, אוחז באפרכסת אוזנו להיטיב לשמוע, ואומר באותו קול סמכותי המשרה ביטחון: "ארבע רצית לומר..."

בהביאו מידע הלקוח מהתרבות היוונית או הלטינית, מתולדות העולם – בשמות ובתאריכים – תמיד הקפיד להקדים: "כפי שאתם בודאי יודעים..." או "אין צורך להסביר..."

כשהוא יודע בבטחון שאיננו יודעים ודווקא יש ממש צורך להסביר...

באירוע "מורה נבוכים" שערכו אוהביו ומוקיריו בהגיעו לגבורות, הסביר דוד את ה"אני מאמין" שלו באשר להוראה:

"על מנת שאדם ישמש מורה, בִּמשְׁמָעוֹת התְּכָנִית של המילה – ותמיד מדובר ב"נבוכים" – חייב

הוא להכשיר את עצמו לחקר, ולא רק לחקר. ובעיניי אין הדבר שונה אם יושבים לפניו בני כיתה

ב' ביסודי, ואם סטודנטים ברמות הלמידה האוניברסיטאית. אחרת, לא עלינו, נותרת ממנו

קְמִימַרְת הַרְדּוּטוֹס היווני בלשון הרומאים: relata refero, מוסר אני את מה שמסרו לי... לכן, אף

אם יכונה אחד כזה במחזותינו בשם "מורה", אין הוא אלא עובד הוראה.

ומעיד אני על עצמי שאת כברת הדרך הזאת עשיתי. שכן חובתו הראשונית, כהפָּרְתִי, של המורה
כהבחנתי, היא לגלות: שבתחום עיונו -- הרוח האנושית -- כבר הקדימו אותו רבים וטובים
בעמקות, במקוריות ובדמיון יוצר גם כן.

דוד הוא איש רנסאנס אמיתי – משכיל בתחומים רבים – ידע אינסופי
בפילוסופיה, בשפות, במוזיקה, באמנות הפלסטית, בתרבויות העולם בעבר
ובהווה; קשור לעבר, בקי בהווה ומשקיף לעתיד... צייר בעל ידי זהב (עיין

ערך התוספת למטבח בביתו), משורר, איש חברה וקהילה, ותמיד מורה
שתורם למי שמוכן להקשיב... ראשו הנישא מעל כולם רואה למרחוק –
לערכים האוניברסליים...

בחכמתו הרבה והבנת נפש האדם, דוד צלל למקורות תרבותנו היהודית
מצד אחד, ולמקורות התרבות המערבית מצד שני, ויצר תורה משלו -
הומניסטית-ליברלית. את ההבנה הזו ניתן למצוא בשפע מאמריו וספריו...

את נקודת מבטו על העולם ינק מתורת משה, כפי שכתב בספריו:

"האדם שאמון על תורת משה מחנך את עצמו מדי יום ביומו כדי לקיים את הדיבר העשירי "לא
תחמוד"... כתב. דוד מוסיף שזה הדיבר שבעקבותיו גם הלל גרס מהי כל
התורה על רגל אחת, וכך הצהיר גם הקיסר הרומי סוורוס אלכסנדר –
אהבת הזולת – כל אדם.

גם רעיון השלום מצוי כבר בספר בראשית – "מוצָאֵם האחד והמאֲחד של כל בני האנוש – לא
בְּאִחָדוּת של שיוויון מלאכותי, לא של זרים זה לזה ולא של עוינים זה לזה מלכתחילה, כי אם של
אחים, אחים מלידה. נביאי ישראל לאמור: "לא ישא גוי אל גוי חרב".

זכינו שדוד ומלכה, נותרו צנועים ורחבי לב וכך יכולנו ליהנות מהלימוד
בחברתם במשך כל השנים. החוג שלנו - "שוחרי דוד" – הפך למעין
"משפחה" כשמלכה ודוד מהווים את המרכז והלב או השמש והירח – ואנו
סובבים סביבם ומנסים לספוג את שבבי הידע, הערכים ונועם ההליכות
שלהם.

מנקודת המוצא הקשה והנחותה של נער במלחמה האיומה – דוד - באופיו
הסקרן, האופטימיות האינסופית, והבנת נפש האדם – השכיל לבנות חיים
מלאים, בהם תרם כל כך הרבה לרבים.

רק לפני שנים מעטות דוד ומלכה הנהיגו אותנו ברחבי יוון וברומא
וסביבותיה – צעירים, מעורים ותוססים...

לפני שנתיים ליינו את מלכה למנוחתה האחרונה, והיום דוד מתאחד עם
אהובתו -העזר שמאד בעדו ...

היום, ז' באדר – מועד פטירתו של משה רבנו, שמקום קבורתו לא נודע.
משה שהיה למקור השראה ומוקד הדיון בחקירתו המעמיקה של דוד
ביסודות האוניברסליים של תורתו, אוסף בודאי את דוד לחיקו לשיחה
מעמיקה בה ילמד עוד כמה דברים הנובעים מתורתו והשפיעו על האנושות
כולה. אנו נפרדים בצער מדוד שמקום מנוחתו הנצחית נודע גם נודע -
המקום שבחר לו למולדתו והייתה לחלק עמוק בהוויתו.

בעולם האנושיות, החכמה והדעת, נותר חלל במקום אותו דוד מילא
באישיותו המיוחדת. העולם יהיה אפור וחסר ברק כשלא נוכל להתענג
במפגשים מחדדי המחשבה עם האדם הנפלא והייחודי - דוד...

עצוב לנו מאד...

זהר בצר